Befejeződtek az egyetemi, főiskolai felvételi vizsgák

Országszerte befejeződtek az egyetemi, főiskolai felvételi vizsgák valamennyi — nappali, esti és levelező — tagozaton. Összesen 60 ezer 658-an írták meg írásbeli dolgozataikat, illetve feleltek a szóbeliztető felvételi bizottságok előtti hatezerrel többen, mint az elmúlt esztendőben. Az első összegezések szerint mindössze 150—200-an nem jelentek meg a jelentkezők közül az írásbeli felvételi vizsgákon. Legtöbben — szám szerint 39 251-en a nappali tagozaton felvételiztek. (Az 1972/73 tanév nappali tagozataira ugyanakkor mintegy 14 500 elsőévest vehetnek fel a felsőoktatási intézmények.) A túljelentkezés mellett ebben az esztendőben is jellemző volt *az egyes karok, szakok közötti aránytalan és egyenetlen pályázati megoszlás.* Most is előfordult például, hogy azokon a karokon és szakokon, ahová túl sokan pályáztak, viszonylag magas pontszámmal is el kellett utasítani jelentkezőket, míg más karokon és szakoon kisebb pontszám is elegendő volt a felvételhez.

Az elmúlt napokban 11 520 nappali tagozatra pályázó hallgató kapta meg postán a felvételéről szóló kedvező értesítést. Még nem döntöttek ugyanis annak a 2280 műszaki főiskolás „gólyának" a sorsáról, akik szeptemberben ugyancsak megkezdhetik tanulmányaikat a nappali tagozatok első évfolyamain. A késedelem oka az úgynevezett átirányítás. *A műszaki egyetemekre jelentkezett és megfelelt hallgatók egy részét ugyanis a hasonló képzést nyújtó, üzemmérnöki diplomát adó műszaki főiskolákra irányítják át.*

Azok a jelöltek, akik a felvételi vizsgákon elérték a felvételhez szükséges pontszámot, de felvételt nem nyertek, értesítést kaptak, hogy elért pontszámaikkal *a jövő évben ugyanazon a szakon — újabb felvételi vizsga nélkül — pályázhatnak.* Közölték velük pontszámaikat részletezve, valamint az elutasítás indoklását is. A felsőoktatási intézmények felvételi bizottságai a rendelkezésre álló helyeknek csak 94 százalékát töltötték be. *A sikeresen vizsgázott, de elutasított pályázók a bizottság határozata ellen — a kézbesítéstől számított nyolc napon belül — az illetékes miniszterhez fellebbezhetnek.* A kérelmeket a felsőoktatási intézmény vezetőjéhez kell benyújtani. A fellebbezéseket előreláthatólag augusztus második felében bírálja el a minisztérium és az illetékes felsőoktatási intézmény vezetőiből alakult bizottság, s betölti a fennmaradt 6 százaléknyi helyet. A bizottság határozata ellen fellebbezés nincs.

Az egyes karok felvételi bizottságai döntöttek arról, hányan és kik kezdhetik meg tanulmányaikat a következő tanév elején, illetőleg kik nyernek előfelvételt az 1973/74 tanévre.

Sokan — nem ismerve az érvényben levő rendelkezéseket — beadványokkal, kérelmekkel, panaszokkal fordulnak az illetékesekhez, nemegyszer alaptalanul. A panaszok többsége az úgynevezett *„relatív küszöb" téves értelmezéséből ered.* A „relatív küszöb" azt az alsó pontértéket jelenti, amellyel — legalább is elvileg — még a pályázók felvehetők voltak. A „relatív küszöb" elérése önmagában nem jelent felvételt.

A Művelődésügyi Minisztériumban hangsúlyozzák, hogy fellebbezési kérelmeket csak abban az esetben tudnak érdemben elbírálni, ha az érvényben levő rendelkezéseknek megfeleően a pályázó fellebbezési jogot kapott, vagyis a felvételi vizsgán a fentiek szerint megfelelt. (MTI)

A szarvasmarha-tenyésztés komplex fejlesztése

Miniszteri tájékoztató

Dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter pénteken a Parlament gobelintermében sajtótájékoztatón ismertette a szarvasmarha-tenyésztés komplex fejlesztéséről hozott kormányhatározatot. A sajtótájékoztatót dr. Várkonyi Péter államtitkár, a kormány Tájékoztatási Hivatalának elnöke nyitotta meg. Ott volt dr. Csikós Nagy Béla államtitkár, az Országos Anyag- és Árhivatal elnöke, valamint a Pénzügyminisztérium és a Magyar Nemzeti Bank képviselője is.

A miniszter rámutatott:

a szarvasmarha-tenyésztés fejlesztése a hazai gazdaságpolitika egyik központi kérdése.

Ez az ágazat adja a mezőgazdaság termelési értékének 13—14 százalékát, az állattenyésztés termeléséből pedig 30 százalékkal részesedik. Az egy főre jutó állati eredetű fehérjefogyasztásnak — ideértve a húst és a tejtermékeket — mintegy 40 százaléka származik a szarvasmarha-tenyésztés termékeiből. Ez az ágazat adja a fejlett tőkés országokba irányuló népgazdasági export 15—17 százalékát, és így nagy szerepe van a külkereskedelem egyensúlyi helyzetének megteremtésében.

Az utóbbi két-három évben a termelésben és a szükségletek alakulásában ellentétes tendencia érvényesült, amennyiben a hazai fogyasztás és az exportigények növekedtek, ugyanakkor a termelés csökkent. A kiegyensúlyozott lakossági ellátás biztosítására az utóbbi két évben jelentős mennyiségű vajat, tejport importált az ország.

A miniszter részletesen kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt az ágazat éveken át stagnált. A gondokat főként a nem megfelelő jövedelmezőség váltotta ki; az 1970. január 1-vel végrehajtott jövedelemjavító intézkedésekig a nagyüzemi szarvasmarha-tenyésztés egyértelműen veszteséges volt, de ezt követően is a tsz-ekben az árbevételek és az üzemviteli támogatások együttesen is csak a ráfordításokat fedezték, és csak a magasabb termelési színvonalú állami gazdaságokban mutattak ki — mindössze 1 százalékos — nyereséget. A szarvasmarha-tenyésztés gondjain csak a komplex intézkedésekkel lehet segíteni, csak az egyik vagy másik hátráltató körülmény megszüntetése önmagában nem vezetne célra.

A soron következő feladatokról szólva kiemelte: a szarvasmarha-tenyésztési politika alapelve, hogy — a fejlődés meggyorsítására —

külön alakítják ki a hús- és külön a tejelőtípusú állományt,

és csak a kisüzemekben tartják fenn az úgynevezett kettős hasznosítású tenyésztést.

A továbbiakban a közgazdasági ösztönzőkkel, az új ár- és üzemviteli támogatásokkal foglalkozott. Hangsúlyozta, a jövőben a szarvasmarha-tenyésztésben legalább olyan eszközarányos nyereségszintet kell elérni, mint amilyent például a sertéstenyésztés realizál.

Az új felvásárlási árak kialakításával kapcsolatban sokan úgy vélekednek, hogy a jövedelmezőséget legegyértelműbben a végtermékhez fűzött és az árbevételen keresztül biztosított érdekeltséggel lehetne megteremteni. Tisztán kell azonban látni, hogy egy ilyen jellegű felvásárlási ár végeredményben magasabb tejárat eredményezne, és ez keresztezné az életszínvonal-politikai elképzeléseket. Ezért

a nyereséget realizáló árszint csupán a vágómarhánál érvényesíthető, a tejtermelés jövedelmezőségét továbbra is az ár- és az üzemviteli állami támogatás együttesen adja meg.

A miniszter részletesen ismertette az árintézkedéseket, az üzemviteli támogatás formáit, az ágazat közgazdasági környezete módosításának lényegesebb vonásait, majd kifejtette véleményét, hogy a szarvasmarha-tenyésztés jövedelmezőségét javító intézkedések az ágazatban megteremtik a gazdaságos termelés feltételeit.

Ezután arról szólt, hogy az új intézkedések olyan jövedelememelkedést hoznának, amely meghaladná a negyedik ötéves tervben előirányzott mértéket, ezért

az intézkedések megvalósításához szükséges összegek egy részét a mezőgazdaságon belül teremtik elő, s csak kisebb rész terheli majd a költségvetést.

Az intézkedéseket részben ellensúlyozó jövedelemelvonás egy része már korábban megvalósult, további ellentételt jelent az október 1-től hatályba lépő keveréktakarmány-áremelés és az ahhoz kapcsolódó sertés- és baromfi-felvásárlási áremelés egyenlege, valamint az SZTK-járulék tíz százalékra növelése is. Az ágazatot közvetlenül érintő intézkedések közé sorolta az üzemviteli támogatások csökkenését, a takarmánytejpor árának emelését és a mesterséges termékenyítés költségeinek díjasítását. Az üzemi összes jövedelmet befolyásoló intézkedések között említette meg a földadó, a termelőszövetkezeti jövedelemadó és a mezőgazdasági lakossági jövedelemadó növekedését.

A miniszter végül hangsúlyozta: a szarvasmarha-tenyésztés jövedelmezőségének fokozására hozott intézkedések, valamint az ellentételezések, jövedelemcsökkentő intézkedések együttesen a termelők számára pozitív egyenleggel, üzemi jövedelemnövekedéssel valósulnak meg.

A felmondás therápiája

Az aláírók sora Miklós Pállal kezdődik és Frank Annával végződik. Több mint harminc beteg panasza. „Tudomásunkra jutott, hogy a nemrég nagy költséggel rendbe hozott reumatológiai-fizikotherápiai rendelőt, mely a Széchenyi tér 8. számú házban van, meg akarják szüntetni, illetve SZTK-szakrendeléssel fogják összevonni. Ez a fizikotherápia végre jó gépekkel, higiénikusan, szépen, kényelmesen van berendezve, és naponta, ha kell, 250—300 beteget is jól el tud látni, anélkül, hogy egyetlen beteget is át kellene tenni más időpontra, amikor munkaideje miatt nem jöhet.

A rendelőintézet erre nem lenne képes. Lehet, hogy az ötlet kivitelezői úgy vélik, igen, de tévednek. Vagy úgy gondolják, nem számít, van egy-két komoly ok, ami miatt jó lenne megszüntetni? Nagyon sok munkabíró embert vesz le lábáról ez a csúnya mozgásszervi betegség, és ha a dolgozóknak nem lesz lehetőségük, hogy munkaidejük után minden zökkenő nélkül látogathassák a kezeléseket, kénytelenek lesznek táppénzes állományba menni.

Szúrópróbaszerűen meg kellene nézni a rendelőintézetben egy-két forgalmasabb szakrendelést. Szemészetet vagy belgyógyászatot. Egy-két délután is kell, hogy sorra kerüljön a beteg. Néha másfél-két órát is vár a fülkében, majd 5—6 perces felületes vizsgálat után mehet tovább, aki még bírja ezt a tortúrát. Ne tegyenek ki bennünket ilyesminek, mert itt mindenkit rendesen és jól ellátnak, kérjük, szíveskedjenek segítségünkre lenni, hogy továbbra is üzemben maradjon ez a fizikotherápia."

FILLÉREK VAGY FORINTOK

Dr. Salgó Gábor főorvos, a rendelőintézet igazgatója aprólékos magyarázattal igyekszik megcáfolni a harminc levélíró érveit.

— A fürdőben kétféle típusú kezelés folyik. Az egyik speciálisan vízhez van kötve (iszapfürdő, női iszapkezelés, súlyfürdő stb.), a másik, a gépek segítségével végzett rövidhullámú, ultrahangos kezelés, a diadinamica és így tovább. Az előbbire a reumásoknak van szükségük, az utóbbit igénybe veszi a sebészet, a nőgyógyászat, a belgyógyászat is. A kezelések előbbi csoportjára mindig is a fürdővel volt szerződés, a másikat azonban a rendelőintézeten belül végezték. Az ügyet bonyolította, hogy a rendelőintézetbeli fizikotherápia a hatvanas évek végére szabályosan tönkrement. 18 gépből 3 volt működőképes, a 15 szinte teljesen használhatatlan. Amit gépekre az elmúlt három évben költöttünk, jóval százezer forint fölött van.

A fürdőnek előnyös volt az a szerződés, hogy bizonyos fizikotherápiai kezeléseket végezzen. 1969-ben 240, 1970-ben 267 ezer forintot fizettünk a kihelyezett reumaszakrendelésért. Mivel közben sikerült tágasabb helyre átteni, fejleszteni a rendelőintézeten belül a fizikotherápiai szakrendelést, ezt jelentettük a tanácsi kórházak gazdasági igazgatóságának. Itteni szakrendelésünk naponta 500 kezelést tud elvégezni, ezért a gazdasági igazgatóság augusztus elsejével felmondta azokat a leszerződött kezeléseket, amelyeket itt is el tudunk végezni.

— Akkor egyes betegeknek a fürdő és a rendelőintézet között kell vándorolniuk ezután?

— Szó sincs erről. A fürdőben három orvosi rendelés folyik, ott bérelünk három rendelőt, s 250 beteget jelenleg is onnan küldenek ide kezelésre. Egyébként, ha a járási rendelőintézet felépül, megszűnik itt is a zsúfoltság, s akkor a reumatológiai rendelések ide kerülhetnek, lesz rá hely.

A JOBB MEG A BAL

A Vízművek és Fürdők Vállalat május közepén megdöbbenve értesült arról, hogy egy korábbi megállapodást felbontanak velük. Szilléri László főmérnök ezt a megdöbbenést a Szeged megyei városi tanács kórháza gazdasági igazgatójától érkezett levéllel dokumentálja. Ebből is lehet idézni: „A rendelőintézet azzal a kéréssel fordult a kórház gazdasági igazgatóságához, hogy a Lenin körút 42. szám alatti üzemegységükben betegeiknek nyújtott, alant felsorolt szolgáltatásokat — a korábban megkötött megállapodás felbontása mellett — f. év június 30-ával mondjuk fel. Rövidhullám-, mioteszt-, galvánfarád-kezelés, ultrahang, rekesz nélküli iontoforézis, diadinamic. Fenti kezelésekért (szolgáltatásokért) kórházunk esetenként 3,50-et térített. Megjegyezni kívánom, hogy az alábbi kezelések, illetve szolgáltatások (SZTK-igények alapján) továbbra is a vállalat profiljában maradnak: medencefürdő, iszapos kezelés, szénsavas fürdő stb. A megszüntetni kért szolgáltatások július 1-től kezdődően a rendelőintézet fizikotherápiás szakrendelésén történnek. Költségkihatásuk kb. évi 90 ezer forintot tesz ki."

Szilléri László szerint — akinek válaszlevelére a gazdasági igazgatóság augusztus 1-ig elhalasztotta a szerződésbontást — a Vízművek és Fürdők Vállalat főleg azt furcsállja, hogy ez az intézkedés azután következett be, hogy tavaly — ahogy az olvasók levele is tanúsítja — kibővítették, átalakították a rendelőt, amely ezután kihasználatlanná válik. Az asszisztensnők közül volt, aki fel is mondott már, mert nem akarja megvárni, hogy megszűnjön állása — és az olajiparhoz szegődött, mely Algyőn fizikotherápiai kezelőt létesít. Magyarán: fölösleges beruházásnak bizonyult az, amit a szolgáltatás színvonalának emeléséért tettek.

Az átalakítást a vállalat dolgozói végezték, az anyagköltség 442 ezer forint volt, ehhez még 65 ezer forint járul gépbeszerzésre. Ez már félmillió. S még szerencse, hogy volt erejük az átalakításra, mert különben jóval többe került volna ez a rosszul sikerült bolt.

FÖLÖSLEGES BERUHÁZÁS?

A levélírói megnyugodhatnak: a rendelőintézetben is hasonló kezelést kapnak, ott sem lesznek hátrányban a változás miatt. Kétségtelen, hogy az asztalkákkal, újságokkal ellátott, derűs Széchenyi téri váróban kellemesebb üldögélni, mint a rendelőintézetben — akár kezelés előtt, akár kezelés után —, de nincs jogunk kétségbe vonni, hogy a rendelőintézetnek anyagilag így éri meg, s hogy jogosan összpontosítja mindazt, amit helyhiány miatt a városban volt kénytelen szétszórni. Az más kérdés, hogy a betegek jogosan féltek-e a rendelőintézet más szakrendelésein tapasztalt zsúfoltságtól.

A többi már nem ennyire megnyugtató. Dr. Salgó Gábor szerint a fürdőnek kellett volna szakvéleményt kérni arról, hogy fejlesszék-e fizikotherápiájukat — hiszen csak ideiglenes megállapodásról volt szó —, s akkor nem állt volna elő ilyen helyzet. A riporter pedig azt tapasztalta, hogy a Vízművek és Fürdőknél nemigen értesültek arról, hogy a rendelőintézetben sok minden megváltozott. Ehhez adalék a betegek levele is, akik a régi, szűkös fizikotherápiáról tudnak csak. S a semleges szemlélőben az a vélemény alakulhat ki, hogy a rendelőintézetnek legalább annyira kötelessége lett volna jó előre értesíteni a fürdőt a fejlesztésekről, mint a fürdőnek szakvéleményt kérni.

A városban most van két, nagyságra, berendezésben, korszerűségben hasonló fizikotherápiai rendelő, melyből egy is el tudja látni a kezelést. Ráadásul mindkettő olyan intézmények kezében, melyek gazdaságilag kapcsolódnak a tanács által. Ilyenkor szoktak mondani valamit a jobb kézről meg a bal kézről. S azért így általánosságban: mert akad néhány olyan eset, amely leszármazottjuk lehetne...

Veress Miklós

Kállai Gyula Bukarestben

Pénteken Bukarestbe érkezett Kállai Gyula, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának elnöke, aki a Román Szocialista Egységfront Országos Tanácsának meghívására rendes évi szabadságát a Román Szocialista Köztársaságban tölti.